

Rene Reisner
Veeosakonna peaspetsialist
juhataja ülesannetes

EESTI PÕHJAVEEKOMISJON

Koosoleku protokoll nr 126

Aeg: 19.11.2013

Koht: KKM, Narva mnt 7a, Tallinn

Koosoleku juhataja: Heddy Klasen

Protokollis: Andres Marandi

Koosolekul osalenud PVK liikmed: Andres Marandi (AM), Heddy Klasen (HK), Leonid Savitski (LS), Kersti Türk (KT), Siim Väikmann (SV), Madis Metsur (MM; saatis enda seisukohad e-mailiga)

Päevakord:

- 1. Keskkonnatasude kontseptsiooni tutvustamine ja sellega seoses kaevanduste negatiivse keskkonnamõju vähendamise meetmete arutelu;**
- 2. 2014. a planeeritavate põhjaveealaste tööde lähteülesannete arutelu.**

1. Keskkonnatasude kontseptsiooni tutvustamine ja sellega seoses kaevanduste negatiivse keskkonnamõju vähendamise meetmete arutelu

Põhjaveekomisjon koostas esialgse nimekirja meetmetest, mida võiks rakendada, et vähendada kaevanduste eksploateerimisest tulenevat mõju põhjaveele. Esiteks peaks KMH aruande koosseisu kuuluma kaevandatava ala põhjaveevaru uuring, mille on koostanud hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi hüdrogeoloogiliste uuringute alal omav ettevõtja. KMH aruandest peaks tulenema, milliseid meetmeid on antud kaevanduse korral mõistlik rakendada ja millised tingimused tuleks keskkonnaloas sätestada, sh seirevõrgule, seiresagedusele ja seiratavatele näitajatele esitatavad nõuded.

Võimalikud meetmed (see ei ole täielik loetelu) oleksid järgmised:

1. Allmaa kaevandustes tsentraalsete kommunikatsioonide rajamine kaevanduste sisese ventilatsiooni kaudu, mitte maapinnalt puuritud avauste kaudu. Sellisel juhul väheneb maapinnalt otse kaevandusse jõudva vee hulk ning väheneb ka väljapumbatava vee hulk.
2. Kaevandustest väljapumbatava vee juhtimine tagasi keskkonda selliselt, et see mõjutaks veeringet kõige vähem. Infiltratsiooni alade loomine põhjavee tagasijuhtimiseks veekihti. Meetme rakendamisel oleks negatiivne mõju põhjavee koguselisele seisundile väiksem.
3. Põlevkivi kaevanduste korral väljapumbatava vee juhtimine merre, mille looduslik sulfaatide sisaldus on suurem kui järvede ja jõgede sulfaatide sisaldus. Sellisel juhul ei mõjutataks kaevandustest väljapumbatav vesi negatiivselt maismaa pinnaveekogude seisundit.
4. Settebasseinide rajamine, kus kaevandustest väljapumbatav vesi seisaks piisavalt pikka aega, et vees olev heljum settiks basseini põhja. Väheneks negatiivne mõju kaevandustest väljapumbatava vee suublatele.
5. Filtratsioonitõkete rajamine oluliste veehaarete toitealade, märgalade, järvede jmt ette. Meetme eesmärk oleks kaitsta nii põhjavee kogust kui ka keemilist seisundit teiselpool filtratsioonitõket.
6. Valida mäetööde suund selliselt, et muutunud hüdrogeoloogilistes tingimustes voolaks oluliste ökosüsteemide või veehaarete suunast võimalikult vähem põhjavett kaevandusse.
7. Teha mäetöid nt 100 sammuga ja täita iga kaevandatud ala koheselt vettpidava looduskeskkonnale ohutu materjaliga.

2. 2014. a planeeritavate põhjaveealaste tööde lähteülesannete täpsustamine.

2.1. Põhjaveest sõltuvate ökosüsteemide määratlemine, nende seisundi hindamise kriteeriumite ja seirevõrgu väljatöötamine. Töö lähteülesande parendamiseks soovitas PVK täpsustada, milliste alusandmete põhjal hakatakse uuringut koostama ning millised alusandmed annab tellija töö teostajale (kaevandusalad, kompleksloaga ettevõtjad, reostusobjektid, veehaarded, looduskaitsealad). Lisaks tuleb tehtavate tööde nimekirja lisada põhjaveekogumite põhimõtteliste mudelite töö, põhjaveekogumite seisundi hindamise meetodika töö ning muud põhjaveekogumeid käsitlevad tööd.

2.2. Ohustatud ja halvas seisundis põhjaveekogumite survetegurite määratlemine, nendest tuleneva negatiivse mõju iseloomustamine ja olulisuse hindamine, meetmekava koostamine survetegurite mõju leevendamiseks ja halvas seisundis põhjaveekogumi tegevuskava koostamine. Töö lähteülesande parendamiseks soovitas PVK lähteülesannet tutvustada KKM pinnavee ja looduskaitse spetsialistidele, kuna ka nemad on tõenäolised töö lõpparuande tulevased kasutajad. PVK liikmed lubasid täpsemad ettepanekud saata 1 nädala jooksul koosolekust arvestades.

2.3. Piirkondade määratlemine, kus tuleb hinnata põhjavee prognoosvarud kogu piirkonna jaoks. Töö lähteülesande parendamiseks soovitas PVK Ordoviitsiumi Ida-Viru põlevkivibasseini põhjaveekogumit puudutavad ülesanded täpsemalt lahti kirjutada. Lisaks tuleb täpsustada, milliste andemete põhjal hakatakse tööd tegema.

Protokollis

Andres Marandi

Heddy Klasen

Kersti Türk

Siim Väikmann

Leonid Savitski

Madis Metsur